

Kohti antirasistista koulua

Mona Eid, projektipäällikkö, KM

thl.fi/antirasismikoulutus

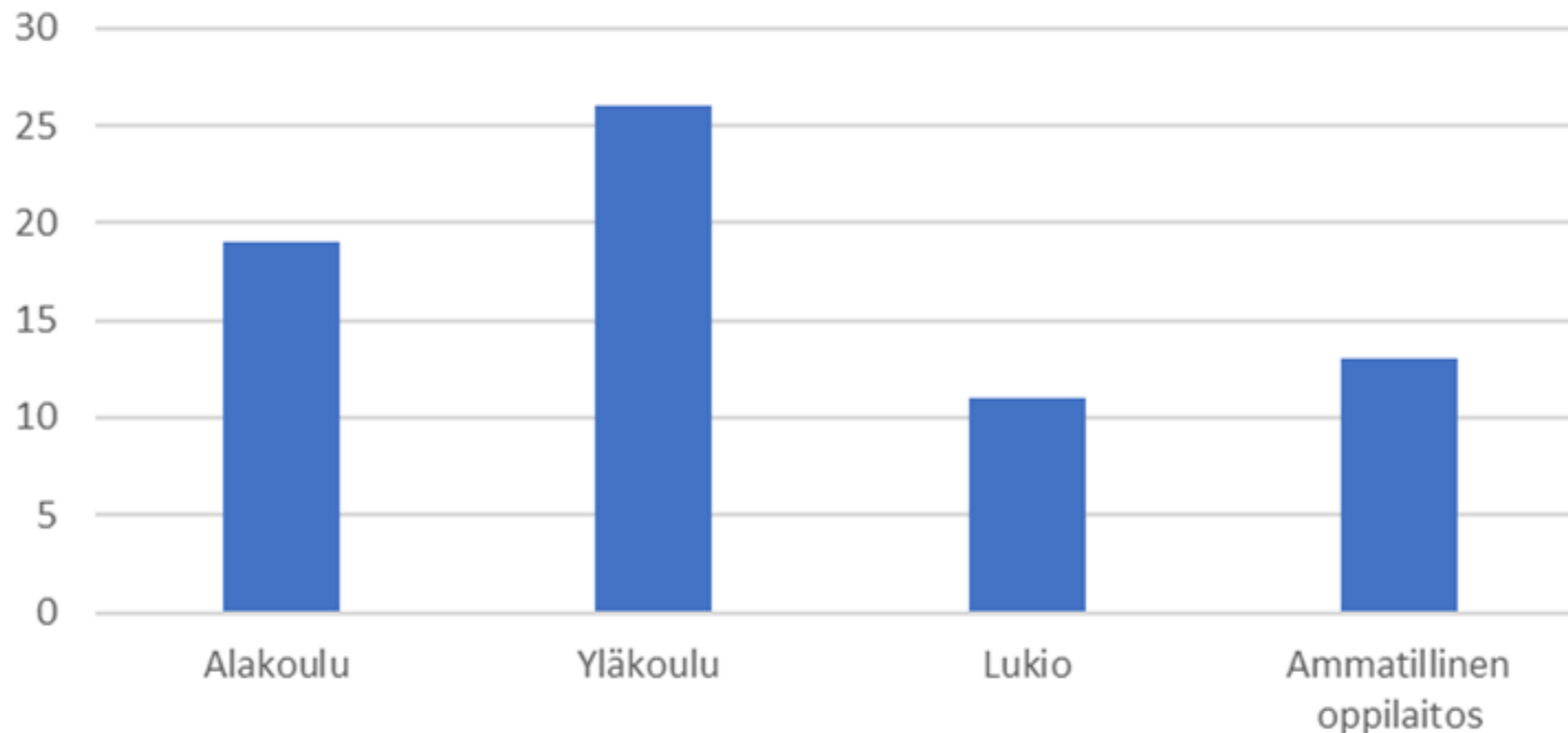
TURVAPAIKKA-,
MAAHANMUUTTO- JA
KOTOUTTAMISRAHASTO

Euroopan unionin tuella

Kuka on ihanneoppilas?

- Kuka on keskiössä?
 - sosiaaliluokka, sukupuoli, ihonväri, toimintakyky, elämänkatsomus/ uskonto, seksuaalinen suuntaus
- Miten teemme erotteluja meihin ja heihin?
- Miten normit rakentuvat?

Syrjivää kiusaamista kokeneet koulussa tai vapaa-ajalla % (2017)

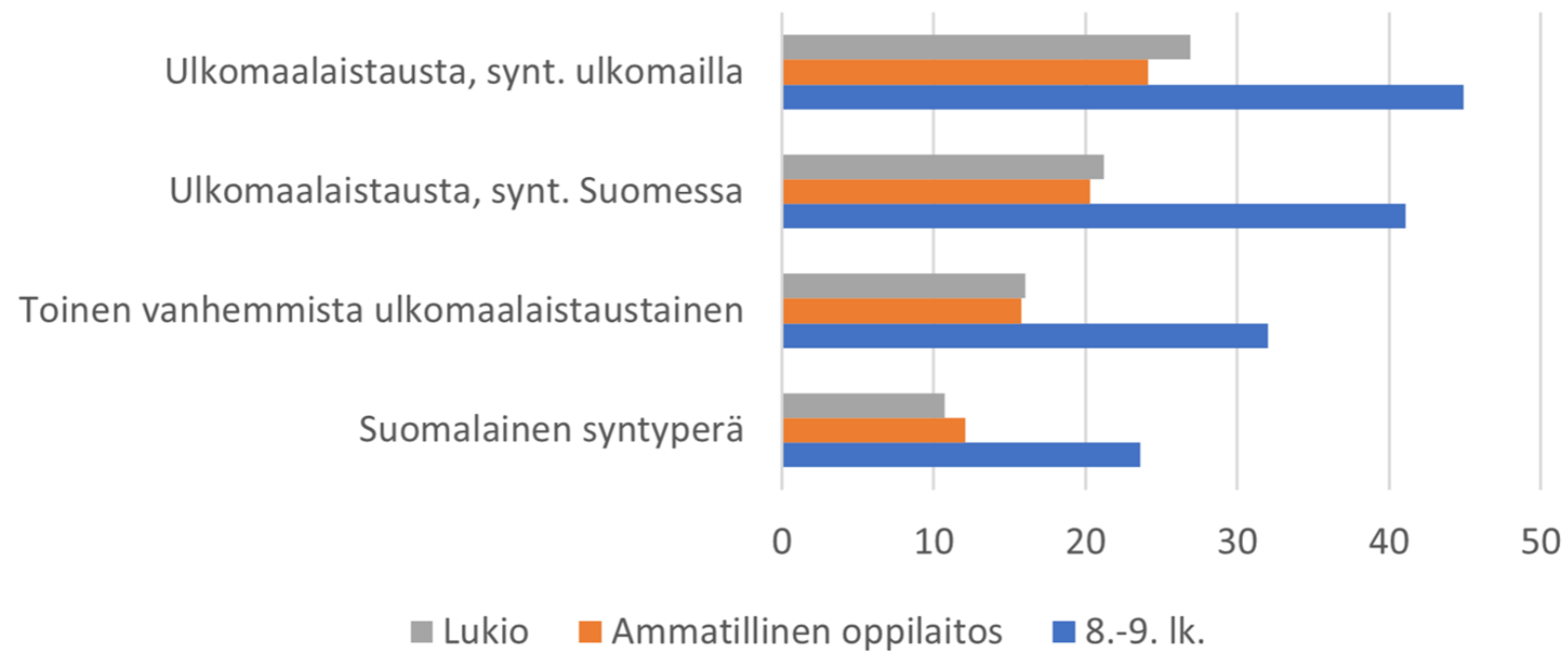
Kouluterveyskysely 2017

thl.fi/antirasismikoulutus

Eniten syrjivää kiusaamista kokevat

- toimintarajoitteiset
- kodin ulkopuolelle sijoitetut
- ulkomaista syntyperää olevat
- vähävaraisten perheiden lapset

Kokenut syrjivää kiusaamista koulussa tai vapaa-ajalla (tausta) %

Kouluterveyskysely 2017

thl.fi/antirasismikoulutus

Yhteiskunnan asenteet heijastuvat koulussa

Rasistista ahdistelua on kokenut 63% afrikkalaistaustaisista tutkimukseen osallistuneista (EU-maiden keskiarvo 30%)

Being Black in the EU (2018)

Vähintään kerran vuodessa syrjintää kokeneet:

- 43% Pohjois-Afrikasta ja Lähi-idästä muuttaneista
- 55% Muualta Afrikasta muuttaneista

FinMonik -tutkimus 2018-2019

Ministeriö selvittää suomi toisena kielenä - opetusta, ongelmat heijastuvat urapolkuihin: "En odottanut, että järjestelmä syrjii hakijoita"

Tutkijan mukaan nykymallin ongelmana on, että oppilaita voidaan erotella suomen opintoihin jopa ulkonäön tai nimen perusteella.

Suomi toisena ja vieraana kielenä 10.7.2020 klo 19.30 | päivitetty 15.7.2020 klo 13.26

Maahanmuuttajataustaiset nuoret kamppailevat kieliopintojen kanssa – "Mun pitää itse uskoa, että mä pystyn samaan kuin muut suomalaiset nuoret"

Maahanmuuttajataustaisia nuoria ohjataan usein turhaan suomi toisena kielenä -opetukseen.

Yle Uutislaukka 25.4.2019 klo 11:00 | päivitetty 25.4.2019 klo 20:30

Rodullistava ohjaus

thl.fi/antirasismikoulutus

Imperialismin aikakausi

Pelastakaa tutkimusmatkailija Livingstone!

10. Kuka löytää Afrikan tähden?

11. Japani seuraa länsivaltoja

IV jakso

Intiaanien maasta :

Tyttö, joka ei halunnut

12. Intiaanien maa

13. Villi länsi ja orjaplantaasit

Koulukirjoissa elää savimajojen Afrikka

Suomalaiset oppikirjat pitävät yllä vanhentuneita käsityksiä Afrikasta. Niiden vaikutus näkyy siinä, mitä nuoret ajattelevat etäisestä maanosasta.

Oppimateriaalit

thl.fi/antirasismikoulutus

Normit / normatiivisuus

Normit ovat yhteisön sääntöjä.

Voivat myös rajoittaa yksilön toimintaa.

Jos yksilö poikkeaa normista, häntä saatetaan rankaista esimerkiksi ulossulkemisella.

Valkonormatiivisuus: länsimaalaisuus ja eurooppalaisuus nähdään normina ja sille annetaan ensisijainen merkitys.

Unicefin kysely nuorille 2021

“Aikuiset eivät ymmärrä lasten ja nuoren moninaisuutta ja erilaisia taustoja.”

40 % kyselyyn vastanneista koki että koulussa ei voi olla oma itsensä.

Vähemmistöstressi vaikuttaa oppimiseen

Stereotypiauhka, häpeän ja arvottomuuden tunne

Kuulumisen ja osallisuuden tunteen vähyys

Fyysinen ja psyykkinen kuormitus ja oireet

Ali- tai ylisuoriutuminen
selviytymismekanismieina

Rohkeat ja turvalliset oppimisen tilat 1/2

- Kaikkien kuulumista ja osallisuutta tuetaan
- Jokaiseen suhtaudutaan kunnioittavasti:
kulttuurieroja ei arvoteta
- Moniammatillista yhteistyötä tehdään

Rohkeat ja turvalliset oppimisen tilat 2/2

- Selkeät toimintatavat: häirintään ja syrjintään puututaan
- Tarpeeksi aikuisia ja sopivat ryhmäkoot
- Saavutettava myös maahanmuuttotoustaustaisille vanhemmille

Monikulttuurisuus / Antirasismi

Hyväntahtoinen monikulttuurisuuskasvatus voi toiseuttaa.

Antirasismi ottaa huomioon erojen vaikutukset: valtasuhteet ja eriarvoisuuden.

Kohti antirasismia

- YKSILÖ: tiedostamme omat ennakkoluulot ja odotukset ja niiden esteet kunnioittavaan kohtaamiseen
- KOULU: kartoitamme ja edistämme yhdenvertaisuuden toteutumista kaikessa koulun toiminnassa
- YHTEISKUNTA: tunnistamme erilaiset valta-asemat ja “hiljaiset”, jotka eivät tule kuulluksi.

Kiitos!

thl.fi/antirasismikoulutus

thl.fi/antirasismikoulutus

Yhteistyössä:

Terveyden ja
hyvinvoinnin laitos

TURVAPAIKKA-,
MAAHANMUUTTO- JA
KOTOUTTAMISRAHASTO

Euroopan unionin tuella

Työ- ja elinkeinoministeriö
Arbets- och näringsministeriet

OIKEUSMINISTERIÖ
JUSTITIEMINISTERIET